

Numerul 6.

Oradea-mare 11/23 februarie 1896.

Anul XXXII.

Ese duminica. Abonament pe an 10 fl., pe 1/2 de an 5 fl., pe trei luni 2 fl. 70 cr. Pentru România pe an 25 lei.

Fiica lui Decebal.

(Urmare și fine.)

nu se primesc daruri din mâni vrăjmașe!

— Dar decât facem pace, ne imprietenim...

A trebuit să opresc pe Fausta, să nu mai vie să te vedă câteva zile.

— Ea e rătăcită.

— Eu răspund de dânsa, căci am căpătat viața ei prin rugăciuni de la tata, și o iubesc, cu toată că știu bine că ar vră să ne trădeze.

— Iubire se numește acesta, aici în țera voastră? Andrada zimbă.

— Iubirea cu care iubești pe un vrăjmaș de morțe! țise dânsa. Cum iubești vulturul pe gazelă! Cum iubești sora picătura de ploie... o sărută plin de mulțumire înainte de a o sorbi!

Noptea se lăsă peste cărbunii ce fumau și un vânt ușurel gonă în spre vale nesuferitul miros împreună cu nori de cenușe.

— Mirăse a ars! țiseră întăiele legiuni romane, care veniau încăce prin întunerice.

Decebal ședea în peșteră și Andrada lângă dânsul, la o măsă de pătă, pe care o lampă cu lumina tremurătore fumegă.

— Tată, țise dânsa, Longinus nu vră să facă nimic; i-am dat răgaz ca să se gândescă, dar pare foarte hotărit; el știe, ca și noi, că Romanii vor birui. Vrei să veđi, ce ți-am pregătit ție și vitejilor ței?

Ridică lampa și lumina prin tóte colțurile, burdufele cu vin, orezul și porumbul aședat grămeđi. Atunci licări ceva în fund, Andrada se apropiă cu lumina. Ochii Faustei o priviră, ca ochii unei fiare seltăbice.

Andrada puse mână fără să vră pe pumnalul de la brău, dar când veđu cine eră, îl lăsă și apucă de mâni pe Fausta de o scóse afară.

— Ce faci aici?

— Îmi ascund capul de focul vostru de bucurie!

— Sărmană copilă! țise Andrada cu milă, ține brățarea mea, știi... pentru intrarea triumfală.

Fausta aruncă brățara jos și o călcă în picioare.

— În țiuva aceea me va împodobí triumfătorul! țise dânsa.

Andrada zimbă.

— Vrednică supusă a stăpânului seu!... Nu primește daruri de la vrăjmaș!... Caută-mi pe Bicilis.

Pe când Fausta se strecură afară, zimbând încet, murmurând numele lui Bicilis, Decebal își plecă fruntea pe mână.

— Nu vom puté păstră orașul, țise el.

— Decă e așa, să-l ardem.

— Dar decât ne învinge vrăjmașul, ce ne facem?

— Atunci iată colo cea mai frumoșă cేశcă de aur a noastră, și dincolo bėutura pentru culcarea de veci!

— Și la acesta te-ai gândit?

— Da, tată!

— Eu năzuiam altă sörtă pentru tine; me gândiam să silesc pe Traian să te ia de soție. A fost o vreme, când ar fi fost mulțumit, să cumpere pacea în așa chip!

— Cređi tu, că fiica lui Decebal trebuie să fie mai întăiu împărătésă romană, ca să prețuească ceva? Nu, tată? Morțea nu e grea și nu vreau să mai trăiesc după tine!

Decebal oftă. În clipa aceea intră Bicilis.

— Longinus a dat păzitorului seu acest scris, țise el.

Decebal deschise și citi:

„Ești pierdut, Decebal, vrăjmașul e în casa ta“.

Decebal intinse fóia prietenului seu Bicilis, care o citi și zimbă:

— Se vede că nu știe că nu prea ești fricos și că poți să te încređi în ceta credincioșilor ței.

- Numai șerpele de Fausta ne-ar pute trădă.
- Ar fi trebuit să moră și ea odată cu ceilalți.
- O să moră, tată! țise Andrada.

Bicilis aruncă o privire plină de ură asupra Andradei, pe care dânsa inse n'o băgă de seamă, căci se uită țintă înaintea ei.

— Provisie de hrană e multă în oraș, țise Decebal. Putem să-l apărăm multă vreme în potruva Romanilor și a nesățiosei lor lăcomii de cuceriri; dar odată și odată tot va căde.

Se uită întunecat în jos și-și trecu mâna prin barbă.

— N'au să găsească mult la noi! țise Andrada.

Și zimbă, dar vioiciunea îi pierise din ochi.

— Decă cad bărbații, femeile vor pune foc Sarmizegetuzei. Am pregătit toate.

Se produse o mișcare la intrarea peșterii unde se ivi un răsboinic. Decebal puse mâna d'asupra ochi și se uită pentru a recunoște pe cel care intră.

— Ce este Bato? întrebă el. Ce vânt te aduce încóce? Ce e, vr'o veste rea?

— A murit Longinus, stăpâne!

Decebal sări în sus.

— A murit?

— Da, stăpâne; s'a găsit sticluța acésta în mâna lui. E golă!

Andrada își cunoscú sticluța pe care o purtá totdeauna la dânsa și care îi pierise, și buzele îi șoptiră: „Fausta“ cuvânt pe care ceilalți nu-l auđiră.

Decebal remase pe gânduri. În cele din urmă țise:

— Tăieți-i capul și arătați-l Romanilor când se vor apropia.

— Nu e bine să facem așa! își dete Bato părerea.

— Nu mai avem nevoie de prudență, țise Decebal posomorit. Citește!

Îi întinse tăblița. Bato dete din cap.

— Voiă să ne slăbescă printr'o neîncredere reciprocă; dar la noi fiecare se încrede în sine însuș. Noue nu ne e frică decât de robie, de care inse șcim să ne ferim!

Bicilis aruncă din nou o privire asupra Andradei, care inse așa de liniștită, încât par că ar fi fost și ea una din imaginile de stalactită din peșteră.

— Dar cu femeile ce să facem? țise el pândind.

— Să moră! respunse dânsa.

— Traian are cunoștință despre trumusețea Andradei și a jurat că va fi a lui.

— Traian e un împărat puternic, țise ea liniștită, dar Andrada e mai tare decât dânsul!

— La porți! țise Decebal.

Și se sculă.

Pe când vorbea, peștera resună ca un ecou, care se repetă până în pânțele muntelui. Acéstă voce înviorase adesea pe ómenii sei ca un semnal de luptă și le insulfase un curaj ne mai pomenit; ea acoperia vijelia care urlă. Andrada se duse să caute pe Fausta; acum Romana trebuia să moră, nu mai eră o clipă de pierdut. Dar nu o pută găsi de fel. Andrada căută chiar în turn și găsi în ȃori de ȃi corpul lui Longinus care inotă în sânge. Își întorse capul incolo. Chiar pentru ea priveliștea acésta eră îngrozitoare. Atunci se auđiră țipete sêlbaticе, sunete de cornuri, zgomot de arme la porți. Romanii se apropiaseră în tăcere sub scutul nopții, și năvăliau din trei părți de-odată.

Furia lor se insută, când vădură la lumina dimi-

neții capul lui Longinus pe zid. Andrada se uită în jos din turn, vădú pe tatăl ei, cum da ordine cu o liniște nespūsă, vădú năvala sêlbatică, fără folos a Romanilor, căci loviturile de sabie și pietrele curgeau.

La una din porți recunoscu pe Bato, la cealaltă pe Bicilis. Sorele tocmai se ridică și lumină mărêțul spectacol: lupta furiósă și pe fata tăcută, singuratică din turn, de alături de cadavru. Dar de-odată, o fâptură femeiescă se furișă ca un țipar, se apropiă de Bicilis și schimbă câteva cuvinte cu dânsul, pe urmă se strecură în spre pörtă prin mijlocul invălmășelei. Andradii i se sui sângele la tâmple și resuflarea i se oprí. Pe urmă pörtă se sfărímă și Romanii deteră năvală înăuntru în cete dese.

Andrada își duse amêndoue mânila la gură și scóse trei țipete ascuțite ca de pasere de nópte și pe urmă sbură în jos și voi să deschidă ușa turnului.

Ușa eră închisă.

— Fausta, șopti dânsa.

Și-și infipse dinții în buze.

Se uită impregiur în locul cel întunecos. Una din treptele din urmă de piétră eră desprinsă și crepată. Trebuia să văđă decă o putea ridică singură. Intinse brațele și cu o putere supraomenescă ridică bucata de piétră sus d'asupra capului și o repeđi în use, care trozni dar nu se sparse. Încă odată mai ridică piétră și o mai repeđi în pörtă, a cărui lemn acum se făcu țandări. Andrada luă douc facle, le aprinse, își făcu loc să iésă prin deschidctură și alergă cu ele aprinse de alungul stradelor, care se umpleau din tóte părțile cu femei.

Ele aruncau surcele aprinse prin fiecare casă și repetau țipetele Andradei din stradă în stradă până ce întreg orașul se prefăcu într'o văpaie de flacări, care înfășură pe Romanii năvălitori. Decebal auđi țipătul și se întorse îndôrct. Atunci vădú pe vrăjmașii ce se năpustiau încóce și în acelaș timp flacările ce se înălțau din tóte părțile.

— Veniți după mine, strigă el cu o voce puternică și-și făcu loc înainte împreună cu câțiva credincioși ai lui culcând în drépta și în stânga, ca și cum ar fi secerat grău, pe toți cari i se împotriviau. Mulți căđură pe drumul de sânge, dar șépte dintre ei împreună cu Decebal izbutiră să-și deschidă drum cu armele până la peșteră în care nu pêtrunsesese fumul înăbușitor al focului care ardea orașul.

Se auđia numai pâlăitul flacărilor, care aruncau până într'ênsa o lucire roșie, se auđia troznetul grindilor ce cădeau, strigătele de luptă și urletele de durere. Curênd nu se mai văđú nici sorele, de mult fum.

Decebal se aședase la mésa de pétră și se uită la sângele care îi curgea din răni.

Ceialalți se răzimară de stâncile umede pe care fiecare picătură de apă, seménă a foc lichid. În colo nu eră altă lumină; lampa cea mică se stinsese de mult.

În sfêrșit se auđi vocea puternică a lui Decebal resunând în peșteră ca răgetul unui leu rănit de mórte:

— Numai voi ați mai remas?

— Numai noi, respunseră cei de față.

— Unde e Bicilis?

Toți se uitară unul la altul.

— Unde e Bicilis? mai întrebă Decebal.

— La Romani! se auđi în sfêrșit un glas.

— La Romani? . . . L'au prins?

— Nu; el îi călăuzeșce.

— Ceea ce aflu e pentru mine mai amar decât mórtea! strigă Decebal . . . Dar noi ce facem?

— Murim! țiseră toți ca într'un singur glas.

Atunci se răspândi lumină în peșteră. Cu o așchie aprinsă în mână Andrada intră cu pași repezi.

— Vine Traian! strigă densa. Și Bicilis îl călăuzește, el i-a deschis porța, Bicilis, prietenul teu!

— Știu; dă-ne cea din urmă băutura, copila mea!

Mâna Andradei tremură, pe când umplea pentru tatăl seu cupa de aur până sus. El o duse fără șovăire la buze și o sorbi până în fund.

— Acésta e vin răcoritor! țise el dând și celorlalți să bé.

Toți béură și o obosélă dulce cuprinse puternicele membre ale vitejilor și le îngreuiă ochii.

— Cea din urmă cupă este pentru mine, țise Andrada, umplând încă odată cupa.

Apoi strigă:

— Bun venit invingătorule Traian peste flacări și cadavre!

Și duse cupa la gură, dar o mână i-o azvêrli jos, vêrsând-o.

Eră Fausta, care strigă tremurătoare:

— La Roma, Andrada!

Inse vorba îi înțeleni pe buze, căci Andrada smulse un pumnal mic, subțire, și-l infipse în gâtul Faustei. Un șiroiu de sânge țisni. După aceea își infipse pumnalul în piept pe când Bicilis se aruncă ca un nebun peste cadavrul Faustei strigând: „Fausta! Fausta mea! Pentru tine m'am făcut trădător! Fausta!“ ... Andrada se rădîmă de stâncă, sângele începă să-i curgă șirôie din rană. Totuș ridică piciorul și călcă pe Bicilis, ca cum ar fi călcat un șarpe. În momentul acela se pomeni cu Traian în față-i.

Ea zimbă.

— Trăiești, tu, cea mai încântătoare dintre femei, fiica lui Decebal, trăiești? ... Ești a mea, fată marinimôsă, pe care vreau s'o iubesc, ca pe ênsăș vieța mea!

— Da, eu sînt Andrada, fiica lui Decebal, și tu ești un mare vitez, dar eu nu treube să te iubesc!

Țicând aceste vorbe, scóse pumnalul din piept și lăsă sângele să-i curgă. Pe urmă închise ochii și începă să alunece încet în jos lângă stâncă. Traian o primă în brațele sale, îi sărută buzele galbene, și o lacrimă cădă din ochii lui pe fruntea ei cea albă. Pe urmă o puse încetișor jos și intră în peșteră unde stăteau vitejii, rădemați de arme, muți, în cerc, și-l priviau cu ochi mari. Nici unul nu mișcă.

— Decebal! strigă Traian. Decebal, vitez puternic, fii prietenul meu. Vreau să plâng împreună cu tine pe copila ta, pe încântătoarea ta fică!

Nici un răspuns.

— Sînt morți, țise Bicilis. Andrada le-a pregătit bêtura pentru somnul de veci.

Traian se întorse și se uită la Bicilis cu dispreț.

— Tu, ce cauți aici? Afară! Suflarea ta profanăză locul, nemernicule. Arată-ne comorile!

Bicilis duse pe Romani la rîu, și descoperi grópa, care fu deșertată repede.

— Acum în acéstă grópă să se arunce trădătorul! țise Traian.

— Asta e rêsplata mea? strigă Bicilis.

— Da, așa vreau să te vêd pe tine, pe care piciorul Andradei te-a călcat. Aruncați-l înăuntru!

Și astfel se întêmplă. Tóte rugăciunile lui fură zadarnice. Bicilis fu aruncat în grópă, unde muri de fóme. Decebal și Andrada fură înmormêntați cu onoruri mari, și icóna fetei admirabile n'a pierit din inma lui Traian, cât a trăit.

Unii susțin că i-ar fi țis Dochia, și când a zăzit-o și dorit-o Traian, ea s'ar fi prefăcut în piétră.

Din puternicul popor al Dacilor n'a mai rēmas nimic, decât câteva cuvinte în limba românescă și chipul lor de a se tunde: cu creștetul ras și cu plete lungi pe umêri cu care se pórtă și acum parte din țêrării români.

CARMEN SYLVA.

Te-ai dus . . .

*Te-ai dus amica mea și-atât de reu îmi pare,
Și gândul meu neincetat la tine sbóră;
Ah! nu credeam, că va să vină-aceea óră
Că tu să pleci. Păritu-mi-ai un dulce sóre
Și te priviam cu-atât nesaț, cu-atâta-ardóre;
Căci te-am ales să-mi fii a inimii comóră . . .
Acum un gol atât de trist me împresóră.*

*Te-ai dus și n'o să mai privesc de-acum nainte
În ochii tei cei drăgălași misteriu dulce,
Când genă lași mereu pe genă să se culce . . .
Aflat-a ah! demult iubirea mea ferbinte
Acel mister și n'a fost lipsă de cuvinte.
Iubirea 'n fața ta ca sórele strălucce;
La șóptele-mi de-amor zimbăii atât de dulce! . . .*

*Te-ai dus, a ta cântare nu mai desfătéră
Vieța mea. E liniște în giur de mine.
Și-atât de trist îmi pare tot de când pe tine
Te șcin departe. Un greu pe suslet mi s'asêdă
Și ochii mei atât dorese ca să te vedă,
Căci ah! un simț aveam, prevestitor de bine,
Că tu vei rămâne de-apururea cu mine.*

*Te-ai dus, ah! nu me mai încântă-a ta zimbire
Și-a tale vorbe dulci și 'ntréga ta fînță.
Cu tine a sburat și dulcea mea credință,
Că-o să mai viu iar un timp de fericire
Cu țile de plăceri cu ciasuri de iubire . . .
Din tóte mi-a rēmas o singură dorință:
Dorința să te uit, dar vai! cu neputință! . . .*

I. M. RITIȘOREAN.

Cugetări.

Una din lucrările cele mai grele ale vieții este de a mângăia.

*

Ca să guști bine vieța, îți trebuie puțină naivitate și puțină nebunie.

*

Nu rêsflățați pe copii, căci îi înșelați asupra vieții care nu rêsflăță pe ómeni.

*

Prosperitatea îți atrage prieteni, nenorocirea îi pune la încercare.

*

O óră fericită în mijlocul familiei sale cântărește mai mult decât întréga vecinicie.

*

Amiciția este ca titlurile vechi; vechimea îi mărește prețul.

Deputatul nostru.

Comedie originală în 3 acte.

(Urmare.)

MIRINESCU. M'ai luminat!... Isbândă bună atunci!

NICU. Mersi.

DUMITRACHE. Eu aş dice să ne retragem; pôte c'o să vie cineva aci, cu tôte că 'n salonul ăsta nu prea intră. nimeni.

MIRINESCU. Bine ăci tu! Şi trebuie pe urmă să ingrigeşti de ce-ai promis!

DUMITRACHE. Aia mai mult ca singur. Ştii la ce m'am gândit? Aş dice să mergă şi dl profesor cu mine!

MIRINESCU. Să merg decă e nevoie! Pentru Aneta fac ori ce.

NICU. Eu me duc printre alegători! Ne-am înţeles va să ăci.

MIRINESCU. Da! Comptăm unul pe altul. (Es tot.)

Scena VIII.

BASMANDACHE
şi TRIFOIU (intră
prin fund.)

BASMANDACHE. M'ănţelegi dragă, nu e nimeni!

TRIFOIU. Văd şi eu; dar Gogoşescu şi cu prefectul ne-au spus să-i aşteptăm aci, ca să mergem odată în salonul întrunirii.

BASMANDACHE. Să-i aşteptăm!... M'ănţelegi!... Ah! ce ostenit mai sânt! (Se 'ntinde pe fotoliu şi se uită în tavan.)

TRIFOIU (a parte.) Pécatele mele! Dar cam are dreptate vèrul primarului! Auđi de când sântem noi guvernamentali şi pân' acuma, n'am căpètat nici-o slujbă? Decă o să cadă partidul, căci e putred al dracului după atâţia ani de domnie, şi-o să vie ălalăi, rămânem cu buzele umfate? Rămânem!... De... câte 500 de lei de fiecare şi-o pomojnicie decă ar veni ei la putere, nu e de colea! Şi-apoi Frunzeanu e om deştept! De ce n'ar eşi el? Pécatele mele! Nu jôcă omu păpuşile.

BASMANDACHE. Me 'nţelegi, ce tot vorbeşti tu acolo?

TRIFOIU. Mi se pare mie, — cu tôte că nu jucăm păpuşile, dar o să iésă Frunzeanu la sigur. Am mirosit lucrurile, pécatele mele.

BASMANDACHE. Mè 'nţelegi, eşti nebun? Dar nu me'nţelegi, avem să stăm cu mânilor în busunar? Dar primaru, m'ănţelegi, paşce boboci? Dar poliţaiu, m'ănţelegi, ce trebă are decăt să scôtă din urnă pe nenea Gogoşescu?

TRIFOIU. Pécatele mele, dar tu n'ai idee de politică? Una şi cu

una fac doue: Frunzeanu are să iésă la sigur şi n'ar strică decă am trage şi noi vr'un folos după urma lui.

BASMANDACHE. Mè 'nţelegi... vorbeşte mai deschis: ce vrei să ăci?...

TRIFOIU. Eu m'am gândit să trecem de partea opoziţiei, şi să nu mai jucăm păpuşile ca guvernamentali.

BASMANDACHE (se scólă de pe scaun.) Mè 'nţelegi, ai inebunit? Dar unde ăi-e principiul? Ce te faci cu cinstea partidului, mè 'nţelegi?

TRIFOIU. Pécatele mele, dragă, cu tot mè 'nţelegi ătale, dar uite, nu m'ai înţeles de loc! Uite ce ăci eu? Decă trecem de partea lui...

BASMANDACHE. Mè 'nţelegi, asta e peste putinţă.

TRIFOIU. Stăi nene niţel, pécatele mele, că nu jucăm păpuşile aici;

ascultă: de când lucrăm noi cu guvernul, luat-am vr'un serviciu? Una şi cu una fac doue.

BASMANDACHE. Mè 'nţelegi, n'am luat; dar avem promisiuni.

TRIFOIU. Ei, decă amicul Frunzeanu ne-ar da câte 500 lei, şi pe urmă când or veni ai lor la putere, ne-ar mai da şi câte-o pomojnicie?

BASMANDACHE. Mè 'nţelegi, de... ştiu şi eu? ... Sântem de trei ani guvernamentali! Şi mè 'nţelegi, tocmai acum?

TRIFOIU. Nu riscăm nimic, căci ne abţinem:

IMPÈRATUL ŞI REGELE FRANCISC IOSIF ŞI NEPÓTELE SALE.

La alegerea-asta o să ne facem bolnavi, și n'are să știe nimeni că am trecut de partea cealaltă!

BASMANDACHE. De... Cam n'ar strică 500 de lei acuma, când intrăm în iernă...

TRIFOIU. Va să zică primești?

BASMANDACHE. De vreme ce ai primit și tu, fie!

TRIFOIU. Vești să nu te pricépă Gogoșescu s'eu primarul? Fă-te chinez la intrunire.

BASMANDACHE. Las pe mine... Dar banii, mă înțelegi?

TRIFOIU. O să primim diseră jumătate, și restu după ce s'o alege. Am ingrigit de tot, păcatele mele. Ce-am jucat păpușile eu ați?

Scena IX.

Cei de sus, Gogoșescu și Iochimescu.

GOGOȘESCU (*infuriat.*) Să-mi rădă mie o mustață decă s'o alege!.. Auți obraznicie pe cucóna dlui să spue Măldăróei, că guvernul n'are candidatul destul de serios?... Dar eu me rog ce s'unt?

TRIFOIU. Candidat, păcatele mele! Ce jucăm păpușile noi aici?

BASMANDA. Și 'ncă destul de serios, mă 'nțelegi!

IOACHIMESCU. Ian lasă-l nene Iancule! Nu te mai aprinde așa frate!... Și-apoi dnealui par că mi-e ala grozavu? Lasă, l'am așternut la gazetă, de-o să me pomenescă!... Ți-a plăcut ce-am scris în manifest?... Am

să-i trimet polițaiului vr'o 500, ca să le lipescă în tot orașul. (*Intră Caramanliu cu Nicu.*)

Scena X.

Cei de sus, CARAMANLIU și NICU.

CARAMANLIU. Venirăți frate?... Aide dincolo, că-i o sumedenie de lume; nici nu mai are loc. Sânt și p'afară o grămadă. Aide că ve chiamă.

GOGOȘESCU. Venim acuș... Ai Iochimescule... și vești de vorbește cu inimă.

IOACHIMESCU. Las pe mine; am să-l invăț eu

pe onorabilul domn Frunzeanu! Să mai potescă și altă-dată ca să-și pue candidatura!... Auți mutră de deputat... Hm!... Aide nene în salon. (*Es cu toți, afară de Nicu, care se strecură până la ușe și pe urmă se 'ntorce.*)

Scena XI.

SADAGUREANU, *pe urmă* DUMITRACHE.
VOCILE *alegătorilor din salon și a lui* IOACHIMESCU.
SADAGUREANU (*singur.*) Ce-o fi făcând Dumitrache ăla de nu mai vine?... Mi-a spus adineaurea c'o să 'mpiedice intrunirea și pân'acuma nu ved încă nimic.

VOCILE CETĂTENILOR (*se aude din salonul de alături.*) Bravo!.. Oratorii!.. Bravo!.. (*Intră Dumitrache repede.*)

DUMITRACHE. Ací erați, dle primar?

NICU. Ai venit?... Unde-ai fost pân'acum?... Par că ai promis c'o să faci, c'o să dregi. Uite, gazetarul începe să vorbească?

DUMITRACHE. Lasă-l că n'o să vorbească el mult.

NICU. Ai aranjat ceva?..

DUMITRACHE. Mai e vorbă? În lege!.. Pe dl profesor l'am lăsat jos! Știi că se pricepe și el?... Mie mi se pare că o să-l facă ginere dl Frunzeanu.

NICU. Așa cred și eu.

VOCEA LUI

IOACHIMESCU (*se aude.*) Cetățeni.

NICU. Ian s'ascultăm și noi nițel.

VOCEA LUI IOACHIMESCU. Infama de opoziție, opoziția vitregă și meschină, care nu mai are nimica slânt pe lume, ne acasă pe noi guvernamentalii, că am abusat de increderea și de răbdarea alegătorilor noștri, și că am călcat în picioare toate drepturile scumpei și iubitei noastre țeri...

VOCILE CETĂTENILOR. Nu e adevărat! Minciuni! Jos cu meschinii!

DUMITRACHE. Apoi decă e vorba p'asă, lasă-l pe mâna mea pe onorabilu, c'o să-ți placă cum am

IMPÉRĂTESA GERMANIEI CU COPIII SEI CEI MAI TINERI.

să-l lucrez . . . Așteptă-me aici, că viu și eu acuma îndrăt. (*Dumitrache ese.*)

Scena XII.

Toți cei de sus, afară de DUMITRACHE.

NICU. Nu-mi trece de loc p'în cap, ce eră să facă Dumitrache.

VOCEA LUI IOACHIMESCU. Me adresez dar voue, fii marelui Mihaiu ai lui Stefan, Vlad, Țepeș și ai lui Caza-Vodă și ve dîc sus și tare, fără tēmă: guvernul unei țeri a fost și va fi pururea o garanție garantată de cetățeni și dată guvernanților ca un semn de cea mai deseversită încredere ce au într'ênșii, arătându-le prin acēsta că sînt omenii cei mai capabili ai unui partid, fie dēnsul ori de ce culóre politică.

CĂȚIVA CETĂȚENI. Bravo! . . . Așă e! . . . Ai dreptate! Culórea este 'ntotdauna mama politiceii! Trăiescă dar garanția și încrederea guvernului.

NICU. S'au infierbintat reu de tot! Me duc și eu în sală. (*Ese.*)

Scena XIII.

Numai VOCILE cari s'aud.

VOCEA LUI IOACHIMESCU. Ei bine, iubiți frați cetățeni; noi care sîntem partidul cel mai capabil — desfid pe miserabili și murdarii de oposanți să ne probeze contrariul! Cum v'am spus dar, noi sîntem ađi acusați că am furat țera! Auđi decă se póte furá o țeră? Și că sîntem niște șarlatani . . . etc. Și cine o dîce acēsta? . . . Dvóstre? Care ați avé dreptul de la lege s'o dîceți? . . . Nu! Poporul? . . . Nici el . . . Dar atunci cine? Ei, care sînt rușinea societății . . . Feștilicii și Frunzenii din opoziție. (*Se aude o voce din curte.*)

VOCI. Săriiți! . . . Fooc! Ajutoor! . . . (*Se aude învâlmășelă în salonul de alături; Ioachimescu își intrerupe discursul. Intră în scenă repede și buimăciți. Caramanliu, Gogoșescu, Ioachimescu, Sadagureanu, Trifoiu, Basmandache, Zinica, Zoe și cățiva alegători.*)

Scena XIV.

Toți cei cari au eșit în scenă.

CĂȚIVA. S'au aprins casele: Trimiteți ingrabă după pompieri.

TRIFOIU (*a parte, cătră Basmandache.*) Pécatele mele, dragă, pe unde să eșim noi? Decă mai stăm mult, aci o s'ardem ca șórecii.

BASMANDACHE (*tot a parte.*) Nu cunosc nici o eșire. (*Tare.*) Mē 'nțelegi, decă arde casa, noi ce stăm cu mánile în busunar? Vreți s'ardem și noi, mē 'nțelegi?

GOGOȘESCU. De unde o fi luat foc, frate!

IOACHIMESCU. Priviți! . . . fumul se intinde și aici! Sîntem pierduți. (*Invâlmășelă mare ca să iēsă, cucónele leșină; alegătorii es cu toții și remân în scenă numai Caramanliu, Gogoșescu, Ioachimescu și cucónele leșinate, vîn pe urmă fără pālării, Dumitrache, Sadagureanu și Mirinescu.*)

Scena XV.

Toți care sînt notați sus.

DUMITRACHE. } (*Toți odată, spēriați.*)
MIRINESCU. } Ce e frate? . . . Pentru ce fugiá
NICU. } lumea aia așă pe pórtă?

IOACHIMESCU. Cum? . . . N'ați vėđut că arde casa? . . . Nu simțiți fum aici?

GOGOȘESCU. Dați de șeire la pompieri! Noi sîntem desolați. Averea mea! Munca mea se duce dracului! Ce stați? . . . Dați un ajutor.

MIRINESCU. Ce-arde, casa, frate? . . . Cine v'a spus-o? . . . N'arde nici o casă! . . .

CARAMANLIU. Cum, n'arde? N'am vėđut eu ferestrele de la salon în flacări?

DUMITRACHE. Ei aș! Vi s'a părut! . . . A! . . . Acum înțeleg. Tótă istoria are să fie paele care ardeau sub ferestrele din fund, când ne-am suit noi sus. N'ai vėđut și dta, dle Mirinescu?

MIRINESCU. Tocmai! Le-am vėđut și eu! Asta vė eră focu care v'a spēriat?

CARAMANLIU. } (*Toți odată.*) Cum! . . . Nu arde
GOGOȘESCU. } casa? Dar atunci cine a stri-

IAOCHIMESCU. } gat foc?

DUMITRACHE. Eu șeiu! . . . Vr'un drac de copil póte!

NICU (*a parte.*) Asta a fost figura! Bravo! . . .

MIRINESCU. Vai de mine, nenisorule! Și v'ați făcut spaimă dintr'un flēc ca asta?

CARAMANLIU. Păi bine, mēi omule! Decă ai fi vėđut și tu ce fum intrá pe ferestre! (*Cucónele se desmeticesc.*)

ZINICA. Am ars de tot, séu a mai remas ceva din noi?

ZOE. Apă! Aduceți apă, că me 'năbușesc flacările.

IOACHIMESCU. Ian lăsați și nu mai ve speriați de gēba; nu arde nimic!

AMĚNDOUE (*odată.*) Cum, nu arde? (*Se scóla iute în picóbre.*) Dar flacările de la ferestră?

GOGOȘESCU. Ardeau niște pae!

CARAMANLIU. Atunci decă n'arde casa, repeđite Dumitrache de chiamă lumea înderēt!

DUMITRACHE. Veđi, asta arc să fie cam greu: omu când apucă de se sperie odată, pái trebuie să trecă mult, până să se liniștescă! Și-apoi șeii dvóstre cum fugiau cetățenii? Par că scăpaseră din gura tunului . . . Eu aș fi de ideia, să ținem o intrunire máne séră, după ce s'o alege dl Gogoșescu! (*A aprte, cătră Nțeu.*) L'am raseră pe scumpu nenea Gogoșescu! Dar ce credea dnealui? (*Cortina.*)

(Va urmă.)

GR. MĂRUNȚEANU.

In dricul iernii.

*Fulgi molateci se cobor,
De aștern un dalb covor
Pe pământul amorțit;
Iar în codrul părăsit
Ei pun flori stejarilor . . .*

*Se aprind cu dēci de mii
Ate cerului făclii —
Și 'n noianul de cristal
Din rađele lor resar
Mii de scāntei arginții.*

ACSENTE LUCIAN BOLCAȘ.

Poiana somnorosă.

— Legendă aflată între hârtiile lui Dietrich Krickerböcker. —

De W. Irving.

(Urmare.)

Situațiunea acésta separată a bisericeii se pare c'a fost totdeauna un loc de predilecțiune al spiritelor tulburate. Ea sta pe o colină incungiuată de acați și de ulmi nalți, printre cari zidurile ei modeste și albe se zăriau de departe ca curățenia creștină prin singuratăți. O costă mică conducea de la ea la un përiu incungiuat cu tufe dese, printre cari abia se vedeau munții vineți ai Hundsonului. Privind la acest cimiter acoperit cu ierbă tufosă și scaldat în rațele de sóre, ai fi cugetat că cel puțin morții dorm acolo în pace. De o parte a bisericeii se estinde o luncă acoperită cu pădure, de a lungul căreia o vale torențială curge printre stânci sfărimate și trunchi prevăliți. Peste un loc al vălii, nu departe de biserică, a fost mai demult un pod de lemn, iar calea care conducea la el, așa eră de ambe părțile acoperită cu arbori, încât și ziua eră intunecată, iar noptea nu se vedea nici mâna. Așa erau locurile favorite ale călărețului fără de cap și tocmai drumul acesta îl luă el când mergea la biserică mai adese ori. S'a istorisit și pătania bătrânului Brouwer, un heretic mare, carele nu credea în duhuri, că intornându-se odată din poiana somnorosă, s'a întâlnit cu călărețul fără de cap și a fost silit să se suie călare inapoia lui, — și cum galopă ei peste bolovani și trunchi, peste coline și rodini, au ajuns aci la pod, unde călărețul s'a prefăcut îndată într'un schelet și trântind pe bătrânul Bronwer în përiu, el a sărit pocnind ca tresnitul cu calul peste vârful arborilor în cimiter.

La istoria acésta a fost imediat alăturată aventura lui Brom ososul, de trei ori mai iuflorătoare, căruia nu-i păsa nici de călărețul fără de cap. El afirmă, că intorcându-se odată noptea dintr'un sat vecin de la o clacă, l'a ajuns și pe el ostașul acesta de nopte prin pădure și ei îndată s'au remășit pe o olă de punch, ca să se deie pe întrecute cu caii. Brom de bunăsemă câștigă remășagul, căci calul lui eră tot înainte, dar când a ajuns înderțul podului, duhul îndată a sărit cu calul și a dispărut într'o flacăra.

Tôte acestea istorii predate într'un ton somnoros și incet — precum vorbesc ómenii prin intunec, până când fețele ascultătorilor numai din când în când se luminează prin jarul pipelor, — s'au implântat afund în mintea lui Ichabod. El se revanșă tot așa cu estrase lungi din autorul seu neasemănat Cotton Masser, mai adaugând și câteva evenimente de mirozenii cari s'au întâmplat în țera lui pe la Connecticut, precum și despre unele visiuni inspăimântătoare ce a vădut el însuș prin poiana somnorosă.

De la o vreme societatea s'a imprășciat și a pornit flește-care cătră casă. Țerenii și-au aședat familiile în căruțe, cari s'au auzit încă ore câtva timp durând de alungul drumurilor, până când au dispărut în depărtare. Câteva fete tinere au încălecat pe perini dina-poia cavalierilor lor și risetele lor mestecate cu tropotul cailor resună de-a lungul drumului prin pădure, tot mai incet până când a urmat iară tăcere afundă, în locul gălăgici mari de mai nainte. Numai Ichabod se mai opăciă, după datina amoroșilor de la țera, ca să aibă un têt-à-têt (intre patru ochi) cu moștenitorea,

fiind indeplin convins că el acum e pe drumul cel oblu la succes. Ce s'a întâmplat la „rendez-vous“-ul acesta, nu cutez să spun, pentru că într'adevăr nu știu. Ceva totuș me tem c'a mers cam reu, pentru că el după un interval scurt a ieșit cu un aier desolat și dăbălat. O femeile acestea! femeile acestea! S'a putut ore ca cocheta acésta să-l fi purtat numai de nas? Fost-a incurajarea bietului pedagog numai o tactică, să se asigure de cucerirea rivalului seu? Numai cerul pôte să le știe, — eu nu! E destul să spun, că Ichabod s'a furișat afară cu un aier ca și când ar fi avut mai mult de cuget să între într'un coteț de găini, decât să cucerească inima unei fete frumoșe. Fără de a se mai uita în dréptă, seu în stânga, seu de a mai luă notiță despre avuția acésta țerănescă, la care el de atâtea ori a chiorit, s'a dus drept la grajd și-a trezit forțe necinstit calul din odihnă cu gurguiul și cu pumnii, carele tocmai visă de munți de ovės și de secară, de văli întregi de otavă și de trifoiu. Eră tocmai ora strigoilor, când Ichabod desperat și cu inima grea, a plecat pe drum de a lungul munților cari se rădicau de cătră Tarry town și pe unde el a trecut după miédi așa de vesel și plin de speranțe. Ora eră așa de posomorită ca și el. Departe sub el lacul Tapaan își întindea valurile intunecate și nedestinsse pe cari ici și colea câte o corabie se vedea stând legată de țermure. În tăcerea de miéďă-nopte el mai destingea lătratul cânilor de pe malul opus, dar acela eră așa de slab și de confus, încât putea vedé că eră prea departe. Din când în când se auđia cucurigul trăgănat al unui cocoș din întâmplare trezit departe — departe din sat, de-i părea că-i numai un vis în urechi. Nici un semn de vieță nu s'auđia în apropierealui, afară de țiriitul greu-lușilor, seu câte un ton gutural de al broșcoilor din mocirle — ca și când ar dormi incomod și s'ar invérti lute în patul lor cel móle.

Tôte istoriile de duhuri și de strigoi, pe cari le-a auđit în asta sëră, i-au venit acuma cu grămada aminte. Noptea deviniă tot mai intunecosă, stelele se părea că se scufundă în cer și tot orisonul se acopere cu nori. El nici odată nu s'a simțit în vieța lui așa de singur și nefericit ca acum. Se apropiă acum tocmai de locurile acelea de cari erau legate atâtea legende infricoșate. În mijlocul călii sta un fag grozav, carele ca un urieș se rădică peste ceialalți arbori și se părea că forméză un semn de hotar. Clómele lui erau nodoroșe, cărligate și fantastic crescute, destul de gróse ca să impună de trunchii separați de arbori, cari se plecau până la pământ ca să se rădice iară în aier. El sta în legătură cu istoria tragică a nefericitului André, carele a fost aci în apropiere prins și eră în general cunoscut sub numele de fagul majorului André. Poporul comun îl consideră c'o mestecătură de respect și de superstițiune, parte din simpatie cu sórtea tristă a homonimului, parte în urma deselor visiuni și a gemeturilor, cari, se dice, că s'aud pe acolo. Când s'a apropiat Ichabod de acest arbore infiorător, a început a flueră și i se părea că cineva i respunde iară fluerând, — dar acea a fost numai cărțăiturile clómbelor uscate. Cum a venit mai aprópe, i s'a părut că vede ceva alb acățat între trupină; a stat locului și a încetat a flueră, dar uitându-se mai de aprópe, a observat că albéța acea e un loc lipsit de coge, pôte în urma unei fulgerări.

(Va urmă)

DR. T.

POPORUL.

Pruncul babei cel cu piciorul de tină.

— Din popor. —

A fost ce a fost, căci de n'ar fi fost nici nu s'ar pomeni. A fost adevărat mai de mult — Dumnezeu știe unde — un moș și o babă. Și a fost așa de bine, că moșul și cu baba au avut un prunc.

Intr'o zi, p'o vreme ploioasă, pruncul hai, ca să se jöce p'afară! Bătrânii l'au lăsat să-și facă voia, căci le eră drag și l'au fost ninerat prea tare...

— Babă, mi-am făcut piciorul de tină, vină de mi-l spelă!

— Ba ți-l spelă tu, puiul meu...

— Moșule, bate pe baba, pentru că nu vré să-ni spele piciorul.

— Ba, fctul meu, să te mănçe pe tine potca până ce oi bate eu pe baba pentru aista lucru.

Pruncul încă s'a supérat reu și a luat lumea in cap.

Intelneșce un rug.

— Rugule, inrugă pe moșul, căci moșul nu bate pe baba, baba nu-mi spelă laba.

— Ba să te mănçe pe tine, dragul meu, potca, până ce oi inrugă eu pe moș pentru tréba asta.

Se duce pruncul mai de parte și se intelneșce cu o capră.

— Șuguta mea, róde rugul; rugul nu 'nrugă pe moșul, moșul nu bate pe baba, baba nu-mi spelă laba.

— Ba dragul meu, să te mănçe pe tine potca, până când oi róde eu rugul numai pentru aista lucru.

Hai mai departe!

Se intelneșce cu un lup.

— Lupule, fértatule mănçă capra, — capra nu róde rugul, rugul nu 'nrugă pe moșul, moșul nu bate pe baba, baba nu-mi spelă laba.

— Ba să te mai mănçe potca pân' atunci.

Și du-te pruncul nostru mai incolo.

Dă de o pușcă.

— Pușcă, pușculița mea, impușcă lupul, — lupul nu mănçă capra, capra nu róde rugul, rugul nu 'nrugă pe moșul, moșul nu bate pe baba, baba nu-mi spelă laba.

— Ba pân' atunci să te mănçe potca voinice.

Se duce iar mai departe, și se intelneșce cu un șórece.

— Mçi șórece, du-te și róde curéua pușcii, — pușca nu impușcă lupul, lupul nu mănçă capra, capra nu róde rugul, rugul nu 'nrugă pe moșul, moșul nu bate pe baba, baba nu-mi spelă laba.

— Ba și pe tine să te mănçe potca, până ce oi róde eu curéua pușcii numai pentru asta tréba.

Și iar se duce mai incolo.

Intelneșce o măța.

— Tiț! Mănçă șórecele; șórecele nu róde curéua pușcii, pușca nu 'mpușcă lupul, lupul nu mănçă capra, capra nu róde rugul, rugul nu 'nrugă pe moșul, moșul nu bate pe baba, baba nu-mi spelă laba.

— Ba până ce oi mănçă eu pentru asta vină vre-un șórece, să te mănçe pe tine potca.

Iar o ia la drum.

Se intelneșce cu un cãrd de fete.

— Dragile mele, bate-ți măța, — măța nu mănçă șórecele, șórecele nu róde curéua pușcii, pușca nu impușcă lupul, lupul nu mănçă capra, capra nu róde ru-

gul, rugul nu 'nrugă pe moșul, moșul nu bate pe baba, baba nu-mi spelă laba.

Și fetele nici că s'au gândit prea mult, ci hai, ca să bată măța, măța ca să mănçe șórecele, șórecele in-spăimântat de atâta primejdie se duce să ródă curéua pușcii, pușca una doue, că va impușcă lupul, lupul hai ca să mănçe capra, capra ca să ródă rugul, rugul altă și nimică ci numai că va inrugă pe moșul, moșul ia un par, ca să bată pe baba, baba vëdënd că nu-i încãtro, s'a pus de a spelat piciorul pruncului.

Din Văłani in Biharia.

ALB.

Doine din seqétore.

— De pe Crișul-negru. —

Cuprinsă-i luna de nor,
Ca și badea meu de dor;
Cuprinsă-i luna de stele,
Ca și badea meu de jele.

Cuprinsu-i câmpul de flori,
Ca și badea de fiori,
Și-i cuprins de flori de crin,
Ca și badea de suspin.

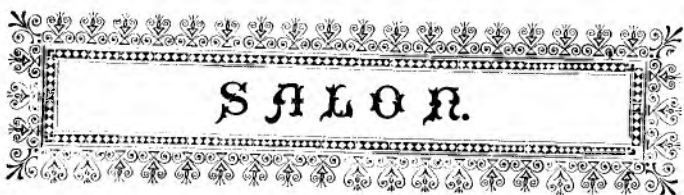
Jele-i Dómne cui i jele,
Jele-i inimuții mele:
După pomii in floriți,
După dragii mei părinți;
După dalbe floricele,
După surorile mele;
După florile de tei,
După frățiorii mei;
După florile de țori,
După fete și feciori.

Lasă-me Dómne să mor
La margine de isvor,
In brațe la un fecior;
Să me 'ngrópe
El aprópe
De gura isvorului,
Unde sóre nu pripeșce,
Flórea nu se veștejeșce...
Și din mine să rósară:
Trei fire de trandafir,
Să ia badea fir de fir;
Să le pórté 'n pălărie.
Să-i fiu dragă pe vecie.

Dorul meu bade și-al teu.
De l'ar face Dumnețeu,
Un poduț pe la Ineu:
Ca să-l trecem amëndoi.
Când bade-oi mere la voi.
— Să șcii tu mândruța șcii,
Cu mine de vrei să vii:
Că decă ti-i purtá bine.
Ferice mândră de tine;
Iar decă ti-i purtá reu,
Vai mândră de capul teu!

Culese de:

IOSIF STANCA.

Dragoste fără noroc.

Amândoi patinau mână în mână pe gheață; el era înalt, frumos și cu o înfățișare nespuse de simpatice, iar ea o brunetă cu ochi mari, negri și schințietori.

— Da, dșoră... eră foarte fericit timpul acela... par că te veđ și acum cu pėrul buelat și stălcit jucându-te ca o nebuună cu o minge mare și roșie...

— A... în curtea aceea largă... nu-i așa? În curtea care se află între casa tatei și a bėtrăncii... cum se chemă bėtrăna noastră vecină?

— Bunica Veta! ha, ha, ha!

— Auleo! Bunica Veta! Adevėrat!

— Ți aduci aminte cum treceam împreună peste zăplazul grădinei și furam pere și mere?

— Eră un timp fericit!

— Dar rămășagurile pe câte o sărutare! Dșoră Mărióra, rămășagurile. Știi?

— Da... eram proști pe vremea aceea...

— Diceai că eră un timp fericit.

— Da! Eram fericiți pe vremea aceea!

— Și fericirea cea mai mare e că dta nu te-ai schimbat decât foarte puțin!

Ea roși la auzul acestor cuvinte rostite cu un glas sincer și călduros.

— Asta-i un compliment?

— E adevėrul. Negreșit că nu mai porți ca atunci pėrul buelat.

— Nici rămășaguri nu mai fac acum...

— Dșoră, treoue să înveți din nou vechile rămășaguri...

Ea se uită pieziș la dēnsul.

— Mi se pare că te-ai schimbat foarte mult.

— În ce privință?

— Ești rēutacios!

— De ce?

— Fīind că-mi reamintești mereu de rămășagurile de odinioră.

— Dta ești și mai rea ca mine...

— Ce spui? De ce?

— Pentru că nu vrei să uiți copilăria noastră. Sărutările de atunci erau nevinovate, sincere... dar acum?

Ea îi strinse puternic brațul. El o conduse până la o bancă, apoi își desfăcu patinele și plecă repede.

Au trecut doue luni de-atunci. Alexandru și Mărióra s'au logodit. Cu câteva zile înainte de nuntă, Mărióra trecea singură pe Calea Victoriei.

Un tinēr o intimpină și-i ȃise:

— Mė mai cunoșci?

— Cum nu, Iorgule...

— Am auzit că te măriți?

— Da... respuse fata cu un glas inecat.

— Alexandru e cel mai fericit din lume...

— Cređi?

— Bănuesc!

— Noi nu sūntem prieteni?

— Ba din copilărie încă!

— Vii la cununia noastră?

— Vin:

Intr'o sėră din luna lui februarie eră mare che și veselie în casele proprietarului Andrei Mitoc din strada X... din capitală. Se serbă nunta fiicei sale Marióra cu tinėrul avocat Alexandru Frunzeanu. Ginearele moștenise de la o bunică a sa o avere foarte mare. El n'avea părinți. Fata eră cam sărăcuță, căci tatăl ei eră îngropat până în gât în datorii.

În nóptea aceea Marióra a jucat mult cu Iorgu, cu care a șoptit multe și mērunte. Alexandru a observat totul și gelosia și ura i-a otrăvit inima. Nu s'a împlinit luna de miere și cei doi soți tineri s'au cerțat și s'au despărțit.

A trecut un an.

Pe gheața din Cismegiu patină o mulțime de lume. Între patinori se află Marióra braț la braț cu Iorgu. Printre spectatori se află și Alexandru. Fața lui eră galbenă ca cėra. Sėrmanul om slăbise de tot.

Marióra eră roșie ca trandafirul primăvėratice.

— Nu-i așa că patinezi mai bine ca în anul trecut? o întrebă Iorgu.

— Așa mi se pare și mie!

— Dar... apropo... cum stai cu divorțul?

— Foarte bine... în curēnd o să avem ultima înfățișare.

— Și atunci?

Ea îl strinse puternic de braț și-i șopti:

— Tot al meu ești tu!

Alexandru îi urmăriă cu privirea încruntată.

După ce s'a uitat multă vreme la nevėstă-sa, a plecat acasă.

De mult timp nu mai ședeau împreună.

În sėra acelei zile s'a dus la dēnsa.

Ea l'a primit foarte bine și l'a întreat:

— Ce veste e, Alexandre?

— Vreau să vorbim despre divorțul nostru. Știi că e să se termine în curēnd. E chestia inse de regularea unor mici afaceri.

— Și anume cari?

— Ian ascultă dragă... spune-mi drept... îți mai aduci tu aminte de cānd eram amēndoi copii mici și ne jucam împreună?

Ea se roși ca racul.

— Da, — respuse dēnsa — dar...

Fără să rostescă o vorbă macar, el o prinse de gât, o trānti pe un divan și o sugrumă. Nici un gēmēt nu s'a auzit, cu atāta furie a strīns-o de gāt, încat sėrmana femeie n'a putut să se vaite cātuș de puțin.

După aceea Alexandru a bēut conținutul unei sticle pline cu otravă violentă.

El a murit imediat.

Servitorii cāsii erau duși la o petrecere.

Marióra nu ședea cu părinții ei, ci într'o casă din altă stradă depărtată.

În dimineța zilei următoare, Iorgu venind la Marióra a remas uimit, veđēnd înaintea porții cāsii unde locuia dēnsa, o mulțime de lume.

Doue cadavre au fost scōse afară și duse la morgă.

Erau cadavrele lui Alexandru și al Mariórei.

În haina lui Alexandru s'a găsit un bilet cu următorul conținut:

„Ne mai putând trăi fără ea, m'am hotărât s'omomor și apoi să me otrăvesc.

Ultima mea dorință e să fim îngropați la olaltă in aceeaș gropă“.

Alexandru.

Iorgu a făcut de atunci încôce multe conchiste și când termină istorisirea isprăvilor sale amorose, dice mereu:

— Veți ce-i femeia!

SORA DURMA.

De la doué curți.

In nr. acesta publicăm doué ilustrațiuni din viața intimă a doué familii domnitore.

Maj. Sa împăratul și regele Francisc Iosif, care a suferit atât de mult ca părinte și ca frate, își găseșce acuma mângăerea între nepoțele sale.

Impărătessa Germanică este vestită ca mamă de familie. Politică naltă nu face, dar cu atât mai mult îngrișce de copiii sei. O adevărată femeie casnică.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Sciri literare și artistice. Dl Gr. G. Tocilescu va ține încă in ierna acésta la Ateneul din Bureu o conferință: Buzeul in istoria țării. — Dl I. Găvănescu va scos la lumină 'n București lucrarea sa intitulată „Meditațiunile lui Grigore Alexandrescu“. — Dl St. O. Iosif, redactor la „Viéta“ din București a întreprins traducerea in versuri a operilor lui Heine, Goethe și Schiller; pân' acuma a tradus aprôpe tôte poesile lui Heine. — **Episcopul Dunării-de-jos**, Partenie, a cumpărat tablourile „Coborîrea de pe cruce“ de Rembrandt, copie de Pericle Capidan, care a fost espusă mai mult timp in sala senatului. — **Dna Smara** a organizat ciaiuri literare la dsa acasă in tôte sâmbetele. — **Dl Traian Demetrescu** a terminat un nou roman: „Cum iubim“. — **Dl Hermely** din librăria Carol Müller in București a pus sub presă un album: „Deputații noștri“ cu portrete, cărui va urmă altul „Literații noștri“ de asemenea cu portrete. — **Dl Th. Avr. Aguletti** va da in curând sub tipar la București un studiu intitulat: „Importanța studiilor orientale pentru români“.

Academia Română. Conform statutelor, sesiunea generală a Academiei Române din anul curent urmază a se incepe in ziua de 20 februarie v. (3 martie.) Biuroul a și invitat pe toți membri să se presinte in ziua numită, la ora 1 p. m. in localul Academiei, Calea Victoriei nr. 135, pentru a luă parte la lucrările sesiunii. — Vinerea trecută Academia a ținut ședință publică. Cu asta ocaziune s'au făcut următoarele lecturi: Dl B. P. Hașdău: „Călătorîia lui Priscus la curtea lui Atila“; dl D. C. Ollănescu: „O nouă pagină din istoria teatrului român“; dl Gr. G. Tocilescu: „Cartea de hotărnicie a orașului Callatis și câteva decrete de proxenie ale cetățîilor Tomi și Istropolis“.

Igiena țeranului. In sesiunea generală din anul trecut Academia Română a premiat doué lucrări relative la igiena țeranului; mai bine, a împărțit premiul in doué, premiând doué lucrări. Amândoué au apărut dîlele trecute. Prima, a dlui dr. N. Manolescu, pörtă titlul: „Igiena țeranului, locuința, iluminatul și încăl-

ditul ei, îmbrăcămîntea, încălțămîntea, alimentațiunea țeranului in deosebitele epoce ale anului și in deosebitele regiuni ale țării“. Autorul, care e profesor de oftalmologie la universitatea din București, ș-a ineztrtat lucrarea cu vr'o doué sute de ilustrațiuni prea interesante mai cu sémă din punct de vedere ethnografic. Concluziunea lucrării este, că țeranul trăeșce cu un regim alimentar sărac sêu mai bine đis neindestulător pentru forțele de cari viața lui de astăzi are trebuință. Prețul 5 lei.

Igiena țeranului român, e titlul lucrării a doua, pe care Academia Română a găsit-o vrednică d'a i se acordă jumătatea premiului. Acésta lucrare e scrisă de dl dr. George Crăimiceanu, bine cunoscut și din colónele foii nóstre. Ea tratéză locuința, încălțămîntea și îmbrăcămîntea; alimentațiunea in diferite regiuni ale țării și in diferite timpuri ale anului. La sfârșitul lucrării se află câteva harte și tabele relative la igiena țeranului. Autorul inainte d'a-și scrie lucrarea, a făcut călătorii prin tôte părțile românești; s'a servit și de rapórtel medicilor primari de județe. In privința limbii s'a silit a întrebuiță termini poporali și românești. Lucrarea sa, dimpreună cu a dlui dr. Manolescu, întregindu-se una pe alta, are să facă servicii bune tuturor cari se ocupă de igiena țeranului nostru. Prețul 5 lei.

Documente istorice. Dl V. A. Urechia, care in fiecare an scóte la lumină câteva volume de documente și studii istorice, a publicat de curând, in ediția Academiei Române, un mare volum de 907 pagine, intitulat: „Documente inedite din domnia lui Alexandru Constantin Moruzi, 1793 – 1796 Memoriu. Documentele aceste sînt relative la biserica, la școli și cultura publică, la administrațiune, la óste și flotă pe Dunăre, la țărani, la divorțuri, la zestre, clironomii, tutelă, la mezzaturi, moratorii, justiție criminală, areșt preventiv, cas de dare de foc, țigani resvrătitori, hoți, plastografi și alte procese diverse. Unele din documente sînt originale in posesiunea dlui V. A. Urechia; cele mai multe le-a decopiat in curgere de mulți ani la archiva statului și din alte colecțiuni. Pretul volumului 8 lei.

Premiile Academiei Române. La premiile, cari se vor decerne in sesiunea viitoare au intrat următoarele lucrări: 1, la premiul Adamachi de 5000 lei, pentru o carte cu cuprins moral de ori ce natură: E. Brote, Cestiunea română in Transilvania și Ungaria; P. Georgescu, Radu-vodă cel frumos, tragedie in 5 acte; I. Dinescu-Barzou, Influența crizei morale asupra criminalității; S. Bălănescu, Blăstemul, poveste; S. Stoica, Igiena copilului până la 7 ani; R. Simu, Monografa comunei Orlat. 2, La premiul Năsturel Herescu, de 4000 lei, pentru o carte cu conținut de ori ce natură: R. D. Rosetti, Din inimă, poesii; Cartea dragostei și Proșă și epigrame; A. C. Comanescu, Gramatica limbii germane; A. Vlahuță, Iubire, poesii; A. Stătescu, Conu Mache să trăeșcă; H. G. Lecca, Prima, poesii; A. C. Cuza, Monopolul alcoolului, Țerani și clasele dirigitte; I. Neonișescu, Români din Turcia; I. Bogdan, Cronice inedite; Laura Vampa, Nou. 3, Premiul Lazăr de 5000 lei, pentru cărți de conținut sciintific și pentru invențiuni sciintifice: Inginer B. Pisone, Trigonometrul; dr. Gr. Antipa, Studii asupra pescăriilor din România; I. Pop Florantin, Reforma metodelor și consecutismul universal; Frumuseștea lineară și frumuseștea omului; I. Niculescu, Modele de cusături pentru costume naționale din Muscel; Aceleași din acelaș județ; Album cu monumente istorice din România.

Biblioteca pentru toți. Din această publicațiune am primit iarăș două numere: 40 și 41. Prima poartă titlul „De prin veacuri“ nuvele de Carmen Sylva, din cari reproducem una în nr. de acum al foii noastre. Nuvelele sânt traduse din limba germană de L. T. — Cealaltă broșură cuprinde „Cele dintei noțiuni asupra științelor“ de Huxley, membru al Societății regale din Londra. — Broșura viitoare va cuprinde: „Doruri și amoruri“ poesii complete de Alexandru Depărățianu. Broșurele se pot comandă la librăria Carol Müller în București; prețul unei broșuri 30 bani.

O societate pentru literatură și arte. Ni se scrie din București, că dl Dim. C. Ollanescu (Ascanio) membru al Academiei Române și cunoscutul autor de scrieri literare, a pus acolo bazele unei societăți: „Amicii literaturii și artei române“, care va avea de scop răspândirea gustului pentru literatură și arta românească în societatea înaltă. Pân' acumă sânt trei-deci de membri. Societatea va avea o revistă a sa și un sediu.

Enciclopedia Română. Comitetul Asociațiunii transilvane invită la abonament pentru „Enciclopedia Română“, o lucrare despre care s'a vorbit de multe ori în colonele foii noastre, editată — dice-se — din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunii transilvane și condusă de actualul prim secretar dl dr. Cornel Diaconovich. Pentru a scuti Asociațiunea de ori-ce risic material și de altă parte a înlesni lășirea publicațiunii prin o librărie acreditată la publicul român, spune apelul, s'a încheiat cu firma W. Krafft în Sibiiu un contract, prin care acesta casă bine meritată pentru literatură noastră, s'a angajat a edă Enciclopedia pe risicul propriu. Publicațiunea va avea estindere de două tomuri, cam de 120 de côle, format octav mare și va apăre în fascicoli de câte 6 côle. Abonamentul pentru 2 tomuri 15 fl., pentru România 40 lei. Comandele se fac în Sibiiu la W. Krafft; în București la Carol Müller. Apelul publică și numele colaboratorilor, peste 150.

Marea frescă din Ateneul Român. Ni se scrie din București, că pentru marea frescă cu obiecte din istoria națională de la Ateneul Român din București s'a oferit un pictor italian s'o facă în timp de trei ani, pentru suma de 200.000 lei; dl C. Esarcu, președintele Ateneului, n'a primit, dorind ca acesta lucrare s'o încredințeze la mai mulți pictori români. Conferința dlui Gion a tratat tocmai despre această frescă.

O nouă galerie de tablouri în București. Ni se scrie, că de la 1 aprilie toate tablourile din galeria statului român vor fi mutate la Ateneul Român în salele anume clădite. Intrarea va fi liberă ziua întregă și în toate zilele.

TEATRU și MUSICĂ.

Teatrul Național din București. Dl Bengescu-Dabija a reapărut pe scena Teatrului Național cu comedia „Cu mintea fetelor“, admisă încă în stagiunea din anul trecut. Lucrarea acesta a autorului nu este nouă, ci scrisă acumă-s două-deci de ani. Acesta e prima piesă originală nouă, care s'a jucat în stagiunea acesta. — Dl M. Polizu-Micșumesci, autorul piesei „Lăcrimioare“, a scris o piesă nouă: „Judecată și osândă“, care se va jucă în curând. — Dna Smara a presintat Teatrului Național o piesă: „Mirza“ în 5 acte.

Societatea pentru fond de teatru român. Noul comitet al Societății pentru fond de teatru român, al

cărei sediu s'a strămutat din Budapeșta la Brașov, în ședințele ținute de la alegerea sa, s'a ocupat în deosebi de lucrările indicate prin această schimbare. A înștiințat primăria din Brașov și a făcut arătare la guvern, conform statutelor. Într'aceea a luat în primire de la fostul comitet hărțile și averea Societății. A arangiat archiva și a primit membri noi.

Serată musicală-teatrală în Tievaniul-mare. Reuniunea română de cântări și musică „Armonia“ din Tievaniul-mare a dat la 2/14 februarie o serată musicală-teatrală în ospătăria Petru Roșu. În concert corul bărbătesc a cântat piesele „Nu te teme, mēi Române“ de N. Ionescu și „Fircel de ierbă neagră“ de A. Mustea; iar corul miest „Hora fetelor“ de A. Flechtenmacher și „Fata popii“ de N. Ionescu. Apoi coriștii au jucat „Cu voia dumitale“ comedie în 1 act de Th. Alexi și „Sărăcie lucie“ comedie populară cu cântece într'un act de Iosif Vulcan. După teatru a urmat dans.

Serată literară la Năsăud. Societatea de lectură a școlărilor gimnasiali din Năsăud a dat sâmbătă la 3/15 februarie o serată literară în sala de gimnastică. Iată și programa: 1. Cuvânt de deschidere rostit de președintele societății, Ieronim Bal, cl. VIII. 2. „Imn“. Poesie de I. H. Radulescu, cor pe trei voci de G. Ionescu, executat de corul școlărilor. 3. „Hodja Murad Pașa“, de V. Alecsandri, declamată de Stefan Scridon, cl. VII. 4. „Despre amicitia“, disertațiune de Nicolau Șandru, cl. VII. 5. „Herșcu boceegiul“, monolog de V. Alecsandri, predat de Valeriu Bărcian, cl. VII. 6. „Cântec sicilian“, poesie de V. Alecsandri, cor pentru patru voci de C. Porumbescu, executat de corul școlărilor. 7. „Regina ostrogoților“, de G. Coșbuc, declamată de Atanasiu Roșian, cl. VIII. 8. „Despre baladele populare române“, disertațiune de Ieronim Bal, cl. VIII. 9. „Friguri de autor“, dialog de N. Gane, produs de Nicolau Mateiu și Ales. Pălăgeș, cl. VIII. 10. „De unde vii?“ compoziție de I. Bunescu, executată de corul școlărilor. 11. „Cuvânt de închidere“, rostit de vice-președintele societății Leontin Drăgan, cl. VII. Venitul curat e destinat în folosul bibliotecii societății. După serata literară a urmat dans.

Concert românesc în Chichinda-mare. Corul vocal al plugărilor români din Banat-Comloș a dat la 2 februarie concert în Chichinda-mare, cântând câteva cvartete. Publicul s'a compus mai cu sēmă din sërbi, cari au întimpinat cu plăcere producțiunea corului românesc. După concert a urmat dans. S'au jucat și „Călușorul“ și „Bătuta“.

Reprezentăție teatrală în Cugir. La 2 februarie o societate de diletanți români au jucat piesa „Cinel“ de V. Alecsandri. Persónele cari au luat parte au fost dna Nicóra, dșórele Iustina Ștefanescu, Valeria Crișan și dnii P. Nicóra, V. Recean și alte persóne în chor. După reprezentația teatrală a urmat dans.

Societatea de lectură Ioan Popasu a studenților de la școlele române gr. or, medii din Brașov va ține la 11/23 martie ședință festivă cu cântări, declamări și producțiuni de orchestră. Inceputul la orele 5 s'era.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Știri bisericești și școlare. Dl dr. Elie Cristea a fost ales definitiv secretar al consistoriului arhidiececesan din Sibiiu. — Dl Ioan Rednic din Dragomirești

in Marmația la 15 l. c. a fost promovat de universitatea din Budapesta la gradul de doctor in științele medicale universale. — *Din Oravița* se scrie țiarului „Dreptatea“, că acolo in curând se va deschide de mult proclata școlă română de fete. — *In diocesa Gherlei*, ca și in celelalte, guvernul a sistat ajutorul statului pentru preoții mai săraci.

Universitatea din Cernăuți. In semestrul de iernă al acestui an, universitatea din Cernăuți a fost frecventată de 376 auditori și anume: Teologi: 54 ordinari și 5 estra-ordinari. Iuriști: 247 ordinari și 25 estra-ordinari. Filosofi: 26 ordinari și 11 estra-ordinari. Și 11 farmaciști. După naționalitate: 184 Germani (intre cari 145 jidani), 1 Maghiar, 107 Români, 33 Ruteni, 44 Poloni, 6 Sârbi și 2 Armeni. După confesiune 123 ort. or., 2 arm. or., 70 rom. cat., 22 gr. cat., 6 arm. cat., 7 evang. și 145 mosaici.

Adunare învățătorască in Cacova. Reuniunea învățătorilor români gr. or. din protopresbiteratul Oraviței s'a intrunit in adunare generală in 2 februarie la Cacova sub presiul dlui învățător George Țiunea din Varadia. Viitorul biurou s'a compus astfel: president George Țiunea, secretar George Gian, cassar G. Drăpoescu, bibliotecar Nic. Baias. Adunarea s'a ocupat de mai multe cestiuni didactice.

C E E N O U ?

Hymen. Dl dr. Nico Dionisie cavalier de Preda la 416 februarie ș-a serbat cununia cu dșora Ida Beatrice Gratzl in biserica grecească din Viena. — *Dl Remus Bertz*, învățător in T.-Petruvosele, s'a logodit cu dșora Emilia Sarmes in T. Cuvin.

Știri personale. Regina României e hotărâtă să intrepreindă in primăvera viitoare o lungă călătorie pe bordul bastimentului Elisabeta; suverana va visita cu ocasiunea acesta mai multe porturi de pe țărmul Mediteranei. — *Dl I. L. Caragialle*, precum ni se scrie din București, e vorba să fie numit director al imprimeriei statului și al Monitorului Oficial. — *Dl Alexandru Pascu*, colonel in regimentul 7 de honveți, staționat in Vârșet, a fost pus in pensiuena la cererea proprie. — *Dl Stelean Puica* și *dl Dimitrie Manu*, notari in părțile Năsăudului, an fost decorați cu crucea de coronă pentru merite.

Manifestul comitetului național. Indată după grațierea membrilor intemnițați ai comitetului partidului național s'a scris prin diare, că dēnșii vor adresa poporului român un manifest. Acesta a apărut in săptămăna trecută și accentuează programa din 1881. E semnat de dnii dr. Ioan Rațiu, George Pop de Băsești, Iuliu Coroian, dr. Teodor Mihali, Rubin Patia, Gerasim Domide și Patriciu Barbu.

Serată dansantă la curtea din București. Joi, 11/13 februarie s'a dat la Curte a treia serată dansantă, la care au fost invitați: dnii membri ai corpului diplomatic, dnii miniștri, mai mulți dni senatori și deputați, inalti demnitari ai statului și persoane din societate, impreună cu dōmnele; in total peste 700 persoane. Regele și regina insoțiți de principele și principesa României, au intrat in sala cea mare la orele 3 jum., puțin după aceea incepū danțul. In tot timpul suveranii au vorbit cu persoanele presente: iar Altețele Lor Regale au luat

parte la diferite dansuri. La ora 1, regele și regina s'au retras in apartamentele Lor; iar Altețele lor regale au continnat dansul improvisându-se un frumos cotilon de peste 100 părechi și care nu s'a terminat decât la orele 4 jum.

Balul din Dobra, dat la 8 februarie n. in folosul bisericei gr. or. de acolo, a reușit prea bine. Au luat parte dnele: Petric, Leșnican, Petrovici, Petrovici (Lăpuș), Herbay, Oprean, Moldovan, Dragomir (Gurasada), Iustina Moldovan (Deva), Ognean (Soborșin), Moisescu, Popovici (Făget), Țig și domnișorele: Petrovici, Herbay, Kemény, Stoica, Sindea (Roșcani), Borbat (Gurasada), Criste, Tobiasș și altele. In fruntea arangia-mentului au stat dnii dr. Laurențiu Petric, Iosif Petrovici și Adam Leșnican.

Un pod nou peste Dunăre. Se scrie din București, că între guvernul României și al Serbiei a inceput să se trateze cestiunea d'a construi un pod nou peste Dunăre. Acesta s'ar face, in locul vestitului pod al lui Trăian, între Turnu-Severin și Gladova, avēnd menirea să lege rețeaua căilor ferate române cu cele sërbești, spre a avē o legătură spre Niș.

Institute de credit. *Silvania* din Simleu va avē adunarea sa generală la 19 martie n. Capitalul social 150.000 fl., profitul curat 25,531 fl. 18 cr. — *Lugoșana* din Lugoș va ține adunare generală in 27 februarie; capitalul social 48.450 fl.; venitul curat 7335 fl. 13 cr. — *Brădetul* din Orlat va ține adunare generală la 27 februarie; capitalul social 25,000 fl., profitul curat 2104 fl. 90 cr. — *Arieșana* din Turda se va intruni in adunare generală in 6 martie. Bilanțul arată următoarele cifre: capital social 79.920 fl., profit curat 6992 fl. 50 cr. — *Orișana* din Brad va avē adunarea sa generală in 15 martie. Capital social: 20.950 fl., profit curat 7502 fl. 28 cr. — *Lucăferul* din Vârșet va avē adunare generală in 2 martie; capitalul social 100.000 fl., profitul curat 3867 fl. 61 cr. — *Lipovana* din Lipova se va intruni in adunare generală la 27 februarie; capitalul social 50.000 fl., profitul curat 6759 fl. 43 cr. — *Parsimonia* din Brad va avē adunarea generală la 26 februarie; capitalul social 10.000 fl., profitul curat 936 fl. 29 cr.

Necrolōge. *Ioan Peța*, fost comerciant in Caransebeș, a incetat din viață in Budapesta la 5,17 februarie, in etate de 70 ani, jelit de fiica sa Ecaterina Peța măr, de Pușcariu, de ginere-scu dr. Iuliu de Pușcariu și de nepoții sei Iuliu și Zeno de Pușcariu. — *Irina Moldovan*, fiica dlui Iosif Moldovan, paroc gr. or. in Ortitēg in Biharia a repausat la 6 februarie n. — *N. Beldicean*, poet și profesor la Iași, a murit acolo. — *Irachie Porumbescu*, esare al mănăstirei Putna, părintele regretatului Ciprian Porumbescu, a incetat din viață in parochia sa Frătăuțul-nou.

Călindarul săptămănei.

Dumineca prima din post. Ev. dela Ioan c.I, gl.5 a inv. 5.			
Dzua sept.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sorele.
Duminecă	11 Mart. Vlassie	23 Sereus	6 47,5 11
Luni	12 Par. Meletie	24 Mathias	6 49,5 12
Marți	13 Cuv. Martiniani	25 Victorin	6 49,5 14
Mercuri	14 Cuv. Axentie	26 Gland. Goth.	6 41,5 16
Joi	15 Apost. Onisim	27 Leandru	6 39,5 18
Vineri	16 Mart Pamfilie	28 Renata	6 37,5 20
Sămbătă	17 Mart. Teodor Tiron	29 Roman	6 34,5 22

Proprietar, redactor, respundător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA PRINCIPALĂ 375 A.)

Cu TIPARUL LUI IOSIF LĂNG IN ORADEA-MARE.